

MONUMENT 21

Het Synagogecomplex, de naam zegt het reeds, beslaat meer dan een gebouw. Het belangrijkste en oudste gedeelte is de Synagoge waarvoor o.a. Koning Willem I indertijd zelfs nog een flinke financiële bijdrage heeft geleverd. Daarnaast is er de voormalige Joodse school, de woning van Rabbi Mogendorff (*het z.g. Rabbihuis*) en het badhuis. De Synagoge is gebouwd in 1842 en Salomon Spanjaard is hiertoe de drijvende kracht geweest. Het gebouw, een zaalkerkje met een klein balkon, werd in januari 1843 ingewijd door de vroegere Opperrabbijn van Overijssel de heer Harzveld uit Zwolle. Het kerkje is opgetrokken uit baksteen met een gepleisterd plint. De zuidgevel is bepleisterd en van voegen voorzien. De westgevel is egaal bepleisterd. Het gebouw heeft verder een lijstgevel en gotische vensters gevat in houten harnassen. Het schilddak is gedekt met grijze pannen.

In 1895 werd naast de synagoge, aan de kant van het Bussemakerhuis, het Joodse schooltje gebouwd dat thans als woonhuis in gebruik is. Dit bakstenen gebouw heeft een gepleisterde plint en de gevel wordt gedeeld door een waterlijst onder de vensters en gepleisterde sierbanden. De geveltop heeft zware gesloten windveren. De twee drielichtvensters, -1-, worden afgesloten met een in sierverband gemetseld boogvormige rollaag. Het dak is gedekt met blauwe sluitpannen met op de daknok een makelaar.

Twee jaar later werd er de *Rabbikamer* aangebouwd die bewoond werd door de Joodse leraar. Ook dit gedeelte is thans een woonhuis. De met een lijst afgezette bakstenen gevel heeft een gepleisterde plint. Twee vierruits schuiframen met tweeruits bovenlicht en een paneeldeur met bovenlicht vormen de gevelindeling. Onder de vensters een waterlijst en er boven flauw gebogen metselwerk met sluitsteenvormige bepleistering. Het afgeplatte schilddak sluit aan op het naastgelegen pand. Pas in 1935 werd tussen de synagoge en het schooltje, iets naar achteren geplaatst, het vrijstaande badhuisje toegevoegd om binnen het complex de Joodse rituelen met stromend bronwater uit te kunnen voeren.